

Τεστ προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων σε ευρωπαϊκές τράπεζες

Το τελευταίο διάστημα γίνεται αρκετός λόγος σχετικά με τα τεστ προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress testing) για την αξιολόγηση της κεφαλαιακής επάρκειας των τραπεζών. Η διαδικασία αυτή εντάσσεται στις τεχνικές διαχείρισης κινδύνων και χρησιμοποιείται για να καταδείξει την ικανότητα των τραπεζών να αντιμετωπίσουν μελλοντικές μεταβολές στις εγχώριες ή / και διεθνείς οικονομικές συνθήκες. Η επιλογή και η έκταση των τεστ προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων είναι ανάλογη της πολυπλοκότητας, του εύρους και του μεγέθους των δραστηριοτήτων της κάθε τράπεζας. Κύριος στόχος τους είναι η αξιολόγηση του βαθμού επηρεασμού της τράπεζας από εξαιρετικά αλλά πιθανά γεγονότα, και η λήψη μέτρων για αντιμετώπιση των πιθανών επιπτώσεων. Ανάμεσα σε άλλα, οι ασκήσεις αφορούν τα ακόλουθα:

- Επιπτώσεις στα κεφάλαια, στα χαρτοφυλάκια και στην κερδοφορία από μακροοικονομικούς παράγοντες, όπως οικονομική ύφεση.
- Θέσεις σε χρηματοοικονομικά μέσα στα χαρτοφυλάκια συναλλαγών κατά τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων αναφορικά με τους κινδύνους αγοράς.
- Κίνδυνος συγκέντρωσης, όπως επιχειρηματικός τομέας ή είδος εξασφάλισης, κατά την αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου.
- Ροή μετρητών, ρευστότητα της αγοράς και επάρκεια εναλλακτικών σχεδίων δράσης κατά την αξιολόγηση του κινδύνου ρευστότητας.

Σε περίπτωση που τα αποτελέσματα καταδείξουν ότι η τράπεζα δεν διατηρεί ικανοποιητικά ίδια κεφάλαια προς αντιμετώπιση των ακραίων καταστάσεων, πέρα από τα απαιτούμενα ελάχιστα ίδια κεφάλαια, τότε πρέπει να λάβει τα απαραίτητα μέτρα για βελτίωση της κατάστασης.

Τον περασμένο μήνα η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ ζήτησε από τις δεκαεννιά μεγαλύτερες αμερικανικές τράπεζες να προχωρήσουν σε τεστ προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων ώστε να προσδιορίσει τα κεφάλαια που χρειάζεται η κάθε τράπεζα για να ξεπεράσει το εμπόδιο μιας βαθύτερης και πιο μακρόχρονης οικονομικής ύφεσης. Απώτερος στόχος των αμερικανικών χρηματοπιστωτικών αρχών είναι να προσδιορίσουν επακριβώς ποιες από τις δεκαεννιά τράπεζες μπορούν να εξυγιανθούν χωρίς να υπάρξει ανάγκη υπαγωγής τους σε καθεστώς κυβερνητικού ελέγχου ή ακόμα και εθνικοποίησης τους. Τα τεστ κατέδειξαν ότι δέκα από τις δεκαεννιά τράπεζες θα πρέπει να συγκεντρώσουν συνολικά 74.6 δις δολάρια σε επιπλέον κεφάλαια. Οι τράπεζες αυτές έχουν τριάντα ημέρες να υποβάλλουν

προγράμματα άντλησης των απαραίτητων κεφαλαίων, και περιθώριο έξι μηνών για να συγκεντρώσουν τα κεφάλαια από ιδιώτες επενδυτές. Σε διαφορετική περίπτωση θα είναι αναγκασμένες να δεχθούν κρατικά χρεόγραφα, μετατρέψιμα σε κεφάλαια, τα οποία θα δίνουν στην αμερικανική κυβέρνηση μερίδιο ιδιοκτησίας σε αυτές.

Το παράδειγμα των ΗΠΑ φαίνεται πως θα ακολουθήσει και η Ευρωπαϊκή Ένωση μέχρι τον Σεπτέμβριο. Στόχος είναι η αξιολόγηση της ανθεκτικότητας των ευρωπαϊκών τραπεζών στην οικονομική ύφεση και ο έλεγχος της επάρκειας των κεφαλαίων τους. Οι εκτιμήσεις για την ευρωπαϊκή οικονομία αναθεωρούνται συστηματικά προς τα κάτω με αποτέλεσμα ευρωπαϊκές τράπεζες να καταγράφουν σημαντικές απώλειες. Τα τεστ προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων θα γίνουν βάσει κοινών κανονισμών και μεθόδων που θα εκδώσει η Επιτροπή Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας (CEBS) και θα επιβλέπονται από τις εποπτικές αρχές των κρατών μελών. Αναμένεται ότι ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί στον κίνδυνο επισφαλειών (μη αποπληρωμής δανείων που έχουν χορηγηθεί σε καταναλωτές και επιχειρήσεις) και στο βάθος της οικονομικής ύφεσης στην Ανατολική Ευρώπη όπου οι ευρωπαϊκές τράπεζες έχουν επεκταθεί ραγδαία τα τελευταία χρόνια.

Μιχάλης Κρονίδης
Ανώτερος Λειτουργός
Σύνδεσμος Τραπεζών Κύπρου
25 Μαΐου 2009

* Οι απόψεις που εκφράζονται είναι αυστηρά προσωπικές

***